

3) Nový školský zákon

(dvojúrovňová tvorba vzdelávacích programov, len učebnice schválené MŠ, zníženie maximálneho počtu žiakov v triedach, obmedzenie prijatia žiakov do osemročných gymnázií, individuálne vzdelávanie pre žiakov prvého stupňa ZŠ, druhý cudzí jazyk od 6. triedy ZŠ,...)

Primárny zdroj: Zákon (č. 245/2008) o výchove a vzdelávaní

<http://www.nrsr.sk/exelT.NRSR.Web.SSLP/SSLP.aspx?MasterID=2417>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 22.5.2008 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.9.2008

Navrhovateľ: Ministerstvo školstva (MŠ) SR

Zámer opatrenia: odstrániť podmienky sťažujúce zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobené predchádzajúcou legislatívou a vytvoriť priestor na uskutočnenie reformných zmien vo výchove a vzdelávaní

Obsah opatrenia:

- zavedenie dvojúrovňovej tvorby vzdelávacích programov: štátny vzdelávací program bude vymedzovať povinný obsah vzdelávania záväzný pre všetky školy a školský vzdelávací program bude vyjadrovať profiláciu školy
- zavedenie používania len učebníc schválených MŠ
- výrazné zníženie maximálneho počtu žiakov v triedach
- obmedzenie prijatia žiakov do osemročných gymnázií tak, aby počet žiakov do týchto tried neprekročil 5 % z daného populačného ročníka
- žiaci, ktorí budú v školskom roku 2008/2009 prváci alebo piatci na základnej škole alebo prváci na strednej škole, budú študovať podľa nových učebných plánov a osnov, študenti ostatných ročníkov v šk. roku 2008/2009 sa budú vzdelávať podľa doterajších osnov a učebných plánov;
- zrušenie súčasnej viacúrovňovej maturity (A, B, C), maturita bude mať len jednu úroveň náročnosti
- povinne bezplatné vzdelanie v materských školách jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky
- zavedenie skoršej výučby dvoch cudzích jazykov: v 3. ročníku ZŠ sa začína učiť prvý cudzí jazyk (3 hod. týždenne do konca ZŠ, 4 hod. týždenne počas strednej školy), v 6. ročníku sa začína učiť druhý cudzí jazyk (1 hod. týždenne do konca ZŠ, 2 hod. týždenne počas strednej školy)
- obmedzenie financovania súkromných škôl v porovnaní so štátnymi a cirkevnými školami: súkromným školám sú predpísané obmedzenia pri financovaní a tiež len ich sa týkajú sankcie v podobe zníženia pridelených finančných prostriedkov z MŠ
- rozšírenie povinností Štátnej školskej inšpekcie, ktoré sa týkajú štátneho dozoru a kontroly nad kvalitou výchovno-vzdelávacieho procesu a nad výberovými konaniami na funkciu riaditeľa
- zriadenie Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania, ktorý má monitorovať a hodnotiť kvalitu výchovy a vzdelávania, pripravovať a riadiť externé skúšky a testovania
- zriadenie Kurikulárnej rady, ktorá by mala byť odborným, iniciačným a poradným orgánom MŠ najmä v oblasti inovácie obsahu výchovy a vzdelávania a rozširovania ponuky výchovy a vzdelávania o nové odbory vzdelávania, pedagogických reforiem a nových modelov hodnotenia

Hlasy proponentov:

- štátny vzdelávací program by mal byť užší než súčasné učebné osnovy, mal by poskytnúť viac voliteľných hodín a umožniť tak vlastnú profiláciu škôl; učitelia by mali dostať viac slobody
- zníženie maximálneho počtu detí a žiakov v triedach skvalitní vzdelávací proces
- rok materskej školy zadarmo zlepši zaškolenie sociálne slabších detí a pritiahne do materských škôl viac chlapcov a dievčat; zmena by mala do materských škôl pritiahnúť napríklad deti z rómskych osád, aby boli lepšie pripravené na vzdelávanie v škole
- obmedzenia a tvrdšie podmienky pre financovanie súkromných škôl majú predísť porušeniu ústavy, v rozpore s ktorou môže byť podnikanie v rámci povinnej školskej dochádzky

Hlasy oponentov:

- školy nestihnú kvalitne pripraviť svoj školský vzdelávací program do 1. septembra 2009, preto by mala byť účinnosť zákona odložená o jeden rok
- namiesto otvorenia trhu s učebnicami si MŠ zachováva monopol na učebnice a tým prakticky ruší slobodu škôl pri tvorbe školských vzdelávacích programov
- zníženie počtu žiakov v triedach je pre zriaďovateľov veľmi ťažko uskutočniteľné
- obmedzenie prijímania žiakov na osemročné gymnáziá oklieštuje rozmanitosť vzdelávacích ciest, obchádza individuálne záujmy a schopnosti detí a obmedzuje ich právo na slobodný výber školy
- rok materskej školy zadarmo nič nerieši - chudobné rodiny majú už dnes poplatky odpustené
- zavedenie dvoch povinných cudzích jazykov naráža na nedostatok kvalifikovaných učiteľov
- obmedzenia a tvrdšie podmienky pre financovanie súkromných škôl sú diskriminujúce
- posilnenie štátnych úradníkov pri voľbe riaditeľov škôl posilňuje centralizmus